

1. CEL PROJEKTU

Celem projektu jest przetestowanie nowego podejścia do analizy zbiorowego działania, czyli wysiłków (takich jak udział w protestach) nakierowanych na poprawę sytuacji grupy własnej (Becker i Tausch, 2015). W oparciu o wiedzę z różnych obszarów nauk społecznych i wyniki badań wstępnych proponujemy, aby zbiorowe działanie postrzegać jako zjawisko dynamiczne oraz zależne od kontekstu (tj. relacji interpersonalnych, klimatu ideologicznego w danej społeczności lokalnej i funkcjonowania organizacji ruchów społecznych). Przedstawiony program badań ma na celu weryfikację tych postulatów. Projekt będzie realizowany we współpracy z prof. Nicole Tausch z University of St Andrews (Wielka Brytania).

2. REALIZOWANE BADANIA

Projekt obejmuje 13 badań rozmieszczonych w 5 liniach badawczych. W skład **Linii 1** wchodzi podłużny sondaż na reprezentatywnej próbie Polaków. Na badanie to składają się będą trzy pomiary oddzielone dwiema 6-miesięcznymi przerwami ($N_{T1} \approx 1300$, $N_{T2} \approx 800$, $N_{T3} \approx 500$). Badanie będzie miało trzy cele. Po pierwsze, spróbujemy zrozumieć długotrwałe procesy związane ze zbiorowym działaniem (np. kształtowanie się identyfikacji z ruchem społecznym). Po drugie, sprawdzimy, w jaki sposób poglądy osób z bezpośredniego otoczenia społecznego jednostki kształtują jej uczestnictwo w zbiorowym działaniu. Po trzecie, zbadamy, jak właściwości kontekstu (np. klimat ideologiczny dominujący w społeczności lokalnej) przekładają się na indywidualne zaangażowanie. **Linię 2** stanowią dwa badania, które zostaną przeprowadzone wśród wszystkich członków (30-50 osób) wybranej organizacji ekologicznej i feministycznej. Oba badania obejmą trzy pomiary oddzielone dwiema półrocznymi przerwami. Naszym celem będzie oddzielenie procesu wpływu sieci społecznej na przekonania i zachowania respondentów od procesu selekcji, zakładającego, że kształt sieci społecznej wynika z przekonań i zachowań jednostek. Na **Linię 3** będą składać się dwa badania ($2 \times N = 180$) uczestników rzeczywistych demonstracji (tj. Marszu Niepodległości i Parady Równości), w których wykorzystany zostanie intensywny pomiar podłużny. Celem obu badań będzie zrozumienie krótkotrwałych zmian związanych z uczestnictwem w zbiorowym działaniu. Zadaniem czterech eksperymentów wchodzących w skład **Linii 4** ($3 \times N = 315$, $1 \times N = 256$) będzie rygorystyczne przetestowanie mechanizmów odpowiadających za związek między stosunkiem do systemu politycznego a zbiorowym działaniem. W skład **Linii 5** wchodzić będą cztery badania ($4 \times N \geq 40000$), których celem będzie eksploracja krótkotrwałych procesów związanych ze zbiorowym działaniem z użyciem danych tekstowych i sieciowych pobranych z Twittera. Frekwencyjnej analizie tekstu poddane zostaną tweety opublikowane w trakcie dwóch fal protestów odbywających się w kontekście polskim oraz dwóch protestów w kontekście brytyjskim. Analiza ta pozwoli m.in. na sprawdzenie, czy protesty przekładają się wzrost nasycenia tweetów negatywnymi emocjami (np. złością).

3. POWODY PODEJĘCIA TEMATYKI BADAWCZEJ

Istnieją dwa zasadnicze powody podjęcia niniejszej tematyki badawczej. Po pierwsze, projekt ma uzupełnić luki w psychologicznych badaniach nad zbiorowym działaniem. Chociaż literatura psychologiczna nt. zaangażowania w protesty wskazuje indywidualne źródła i konsekwencje aktywizmu, zazwyczaj pomija ona fakt, że przekonania i emocje jednostek wynikają z relacji interpersonalnych oraz właściwości szerszego kontekstu, takich jak postawy dominujące w społeczności lokalnej. Ponadto, większość badań psychologicznych obejmuje jeden pomiar, co nie pozwala na śledzenie procesów związanych ze zbiorowym działaniem w czasie. Po drugie, projekt stanowi odpowiedź na wydarzenia i procesy społeczne mające miejsce w Polsce i Europie. W obliczu wzrostu liczby protestów oraz usieciowienia społeczeństw, społeczna odpowiedzialność nauki wymaga zbadania, co popycha ludzi do wychodzenia na ulice oraz jakie są psychologiczne i społeczne konsekwencje udziału w protestach.